

แบบฟอร์มมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP)

ชื่อหน่วยงาน ศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี	คู่มือการปฏิบัติงานการขับเคลื่อนตัวชี้วัด
	ชื่อตัวชี้วัด ๑.๕.๓ จำนวนพื้นที่เขตเมือง (เทศบาลนคร/เทศบาลเมือง) และเขตเศรษฐกิจพิเศษขับเคลื่อนเป็นเมืองสุขภาพดี

๑. วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) สำหรับการดำเนินงานการพัฒนาพื้นที่เขตเมือง (เทศบาลนคร/เทศบาลเมือง) และเขตเศรษฐกิจพิเศษขับเคลื่อนเป็นเมืองสุขภาพดี

๒. ขอบเขต (Scope)

๒.๑ แสดงกระบวนการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์เมืองสุขภาพดี เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามตัวชี้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ แสดงกระบวนการปฏิบัติงานของศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี ในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์เมืองสุขภาพดี

๓. คำจำกัดความ (Definition) (ถ้ามี)

เมืองสุขภาพดี หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพ ๓ ด้าน คือ สิ่งแวดล้อมเอื้อต่อสุขภาพ (Healthy Environments) สถานประกอบการเอื้อต่อสุขภาพ (Healthy Settings) และประชาชนรอบรู้สุขภาพ (Healthy People) ดำเนินงานตามเกณฑ์ ดังนี้

Healthy Environments	Healthy Settings	Healthy People
๑. นโยบายหรือแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อม ๒. พื้นที่สาธารณะที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ๓. การจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล ๔. การจัดการน้ำประปา ๕. การจัดการเรื่องร้องเรียน เหตุรำคาญ และมลพิษสิ่งแวดล้อม ๖. สาธารณภัย	๑. ตลาด ๒. ร้านอาหาร ๓. ส้วมสาธารณะ ๔. วัด/ศาสนสถาน ๕. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ๖. สถานศึกษา	๑. การรวมกลุ่มทางสังคม ๒. การส่งเสริมสุขภาพ ๓. การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ

๔. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

๔.๑ กรมอนามัย

- จัดทำเกณฑ์มาตรฐานเมืองสุขภาพดี
- ชี้แจงเกณฑ์ สื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจ สนับสนุนองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพ
- ออกแบบการรวบรวมข้อมูลผ่าน Google forms และให้เจ้าหน้าที่ คอ. เป็นผู้บันทึกข้อมูลรายงานกลับมาถึง กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ตามระยะเวลาติดตามประเมินผลรายไตรมาส

๔.๒ ศูนย์อนามัยที่ ๘ อุตรธานี

- คัดเลือก อปท. เข้าร่วมโครงการ และจัดประชุมชี้แจง เกณฑ์มาตรฐานเมืองสุขภาพดี
- รวบรวมข้อมูลโรคที่เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม ได้แก่ โรคทางเดินอาหารและน้ำ และโรคทางเดินหายใจใน อปท. ที่เข้าร่วมโครงการย้อนหลัง ๕ ปี
- จัดประชุมการจัดทำแผนขับเคลื่อนและยกระดับเมืองร่วมกับ อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ตั้งคณะกรรมการประเมินเมืองสุขภาพดี และดำเนินการประเมินเมืองสุขภาพดี

๔.๓ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

- ร่วมจัดทำแผนขับเคลื่อนและยกระดับเมืองร่วมกับ อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- สนับสนุนและกำกับติดตามการดำเนินงาน

๔.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ประเมินตนเอง (Self-assessment) ตามเกณฑ์มาตรฐานเมือง รวมทั้งวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
- จัดทำแผนและกิจกรรมพัฒนาการดำเนินงาน
- ขับเคลื่อนและยกระดับเมือง ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยมีศูนย์อนามัยเป็นผู้สนับสนุนและให้คำแนะนำด้านวิชาการ

๕. เอกสารอ้างอิงระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานต่างๆ (สำหรับส่วนงานย่อย)

- เอกสารคำรับรองตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุข (ปีงบประมาณ ๒๕๖๖)
จำนวนพื้นที่เขตเมือง (เทศบาลนคร/เทศบาลเมือง) และเขตเศรษฐกิจพิเศษขับเคลื่อนเป็นเมืองสุขภาพดี
- คู่มือการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{๒.๕}) ปี ๒๕๖๕
- คู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒
- คู่มือแนวทางการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ ประจำปี ๒๕๖๕
- คู่มือความรู้วิชาการในการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
- คู่มือการดำเนินงาน EHA

๖. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑		๑. แต่งตั้งคณะกรรมการของหน่วยงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบงาน	๗ วัน	งานกาเร่เจ้าหน้าที่
๒		๑. ประชุมคณะกรรมการ เพื่อวางแผนการดำเนินงาน ๒. จัดทำแผน/กิจกรรมการดำเนินงาน	๕ วัน	คณะกรรมการของ ศอ.
๓		๑. ประชาสัมพันธ์เชิญชวนอปท. ๒. ผลักดันเชิงนโยบายผ่าน MOU ๓. ประสาน อปท. ที่สนใจ และคัดเลือก อปท.	๑ เดือน	๑. คณะกรรมการของ ศอ. ๒. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
๔		๑. อปท. ที่คัดเลือกประเมินตนเองตามเกณฑ์ ๒. อปท. ส่งผลการประเมินให้ ศอ.	๑ สัปดาห์	อปท. ที่เข้าร่วมโครงการ
๕		๑. อปท. จัดทำแผนพัฒนาเมืองสุขภาพดี ๒. อปท. ขับเคลื่อนการดำเนินงาน	๘ เดือน	๑. อปท. ที่เข้าร่วมโครงการ ๒. สาธารณสุขในพื้นที่ ๓. ศอ.
๖		๑. คณะกรรมการลงประเมินอปท. เป้าหมาย	๓ วัน	คณะกรรมการประเมิน
๗		๑. อปท. ที่ผ่านตามเกณฑ์เข้ารับเกียรติบัตร ๒. กรมอนามัยจัดเวทีเชิดชูเกียรติ	๑ วัน	กรมอนามัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๑ ศูนย์อนามัยจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยผู้รับผิดชอบประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ อนามัยสิ่งแวดล้อม และการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ พร้อมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่จะประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเกณฑ์เมืองสุขภาพดี

ขั้นตอนที่ ๒ คณะทำงานร่วมประชุมวางแผนการดำเนินงาน และจัดทำกิจกรรมที่จะพัฒนาการดำเนินงาน โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ ๓ กรมอนามัยประชาสัมพันธ์เชิญชวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนใจให้สมัครเข้าร่วมโครงการ พร้อมทั้งมีการผลักดันเชิงนโยบายโดยการทำบันทึกความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ศูนย์อนามัยคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนใจเข้าร่วมโครงการเข้ารับฟังการชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินตนเองตามเกณฑ์เมืองสุขภาพดี และส่งผลการประเมินให้แก่ศูนย์อนามัย

ขั้นตอนที่ ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จัดทำแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนประเด็นที่ต้องการพัฒนา โดยมีศูนย์อนามัยร่วมขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๖ คณะกรรมการลงพื้นที่ประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายตามเกณฑ์เมืองสุขภาพดี และสรุปผลการประเมินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ โดยศูนย์อนามัยรวบรวมผลการประเมินส่งให้แก่กรมอนามัย

ขั้นตอนที่ ๗ กรมอนามัยจัดเวทีเชิดชูเกียรติ เพื่อมอบเกียรติบัตรและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์เมืองสุขภาพดี

๗. ภาคผนวก (ถ้ามี)

-
